

Aan de raad van de gemeente Heerenveen

Onderwerp: resultaat monitoringsonderzoek Quickscan Sportstad

Heerenveen, 2 april 2020

Geachte raad,

Met deze brief informeert de Rekenkamercommissie Heerenveen (hierna: Rkc) u over de uitkomsten van een vervolgonderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen die zijn gedaan naar aanleiding van het in opdracht van de Rkc uitgevoerde Quickscan (verkenning) *“Meer werk maken van Sportstad?”*. De Quickscan is in eigen beheer door Rkc (E. Lukovac en F. Galesloot) uitgevoerd. Met dit vervolgonderzoek geeft de Rkc een korte analyse op de vervolgacties op de vastgestelde aanbevelingen en wordt vervolgens afgerond met een conclusie en aanbeveling.

Korte terugblik op de Quickscan Sportstad

Het onderzoek vond plaats in de periode februari tot en met september 2016. De centrale onderzoeksvraag luidde:

“Zijn de voor de gemeente Heerenveen relevante beleidsdoelen van Sportstad dusdanig toetsbaar geformuleerd en uitgewerkt dat het college in staat is sturing te geven aan de verwezenlijking van die doelen en de raad hierop toezicht kan houden?”

Samengevat was dit de conclusie vanuit de Quickscan:

In de projectfase zijn de ruimtelijke – fysieke beleidsdoelen gerealiseerd. De beleidsdoelen voor de vervolgfase zijn niet geconcretiseerd en geactualiseerd. Een gevolg is dat monitoring van de beleidsontwikkelingen achterwege is gebleven. Dit bemoeilijkt de controlerende rol van de gemeenteraad. De raad stelt geen kaders ten aanzien van Sportstad met betrekking tot sport- en accommodatiebeleid. De raad heeft over de raadinformatie geen procesafspraken met het college gemaakt. De raad heeft geen inzage in bedrijfsvoeringsrisico's en strategische bedreigingen en kansen van en voor Sportstad. De raad beschikt ook niet over een notitie Governance Sportstad.

Op basis van de Quickscan en in de daarop gebaseerde conclusies had de rekenkamercommissie de volgende **aanbevelingen** voor de raad verrat:

1. *Formuleer in dialoog met het college concrete doelstellingen voor de meer procesmatige fase van Sportstad Heerenveen.*
2. *Monitor de realisering van deze doelstellingen en beleidsontwikkelingen door procesafspraken met het college te maken over de raadinformatie over Sportstad Heerenveen.*

Door in te stemmen met deze conclusie en door aanbevelingen expliciet in het raadsvoorstel en besluit op te nemen, heeft de raad de vervolgstappen vastgelegd.

Op 28 november 2016 werd het onderzoek besproken in de raad. De raad nam daarbij raadsbreed een amendement aan. Dit resulteerde in het volgende raadsbesluit:

1. De aanbevelingen van het rapport “Meer werk maken van Sportstad?” zoals hierboven verwoord vast te stellen en
2. Door het college voor 1 juli 2017 een uitgewerkt voorstel aan de raad voor te leggen.

Monitoringsonderzoek:

In het voorjaar van 2019 heeft de Rkc de algemeen directeur i.c. de gemeentelijke organisatie verzocht op welke wijze invulling is gegeven aan deze aanbevelingen. In oktober 2019 zijn de relevante documenten die hiermee annex zijn en een toelichtende ambtelijke notitie ontvangen.

Bevindingen:

1. Uit het onderzoek op basis van de ontvangen ambtelijke toelichting blijkt dat het college geen expliciete invulling heeft gegeven aan aanbevelingen en dat de toenmalige raad hier ook geen verder actie op heeft ondernomen;
2. Er geen vervolg is gegeven aan de opdracht om voor 1 juli 2017 een uitgewerkt voorstel aan de raad voor te leggen.

De letterlijke vertaling van de aanbevelingen is niet geëffectueerd. De actualiteit zoals die zich destijds ontspon, heeft geleid tot een proces waarbij een herfinanciering van de leningenportefeuille van Sportstad Heerenveen BV is gerealiseerd. In het kader van dat dossier heeft het college de raad betrokken d.m.v. een tweetal brainstormsessies en uiteindelijk een publieke discussie in de vergadering van de raad d.d. 8 juni 2017 (‘Gemeentelijke garantstelling Sportstad Heerenveen BV’). In het kader van dat debat is met de raad een inhoudelijke discussie gevoerd. Hierbij zijn de meeste aandachtspunten uit het rekenkameronderzoek, zij het in het kader van een andere discussie, aan de orde geweest.

Dit betrof:

- De risico's van de eerdere garantstelling door de gemeente (en de wijze waarop deze risico's door een nieuwe garantstelling niet staatssteunproof is gemaakt);
- De financiële positie van de gemeente in relatie tot het lange termijn perspectief van Sportstad Heerenveen BV;
- De positie van de SC Heerenveen (hoogte van de huur, verlengen van de huurovereenkomst etc.);
- Verschillende scenario's voor de Governance van het construct Sportstad Heerenveen BV;
- Welke maatschappelijke doelen wil de gemeente bereiken met Sportstad Heerenveen BV;
- Formulering van de primaire en secundaire maatschappelijke doelen.

In deze raadsvergadering d.d. 8 juni 2017 is het volgende raadsbesluit vastgesteld:

1. In te stemmen met het verlenen van een garantstelling aan Sportstad Heerenveen BV voor 80% van de aan te trekken (her)financiering;
2. In te stemmen met de te hanteren uitgangspunten voor het aangaan van een garantstellingsovereenkomst tussen gemeente en Sportstad Heerenveen BV en van een borgstellingsovereenkomst tussen de gemeente en BNG Bank.

Conclusies

Er is geen expliciete uitvoering gegeven aan het raadsbesluit van 28 november 2016. In de ambtelijke toelichting op dit monitoringsonderzoek wordt aangegeven dat indirect hieraan opvolging is gegeven in het proces waarbij een herfinanciering van de leningenportefeuille van Sportstad Heerenveen BV is gerealiseerd.

Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad t.a.v. Sportstad Heerenveen BV te verbeteren door de raad ook meer bij het voortraject van de beleidsvorming te betrekken.

Aanbevolen wordt om de griffie de door de raad overgenomen aanbevelingen van de rekenkamercommissie te laten vastleggen en periodiek te laten monitoren om zodoende te voorkomen dat de aanbevelingen niet worden opgevolgd.

Deze raadsbrief is op 13 januari 2020 voor om wederhoor voorgelegd aan het college. De reactie van het college op 23 januari 2020 houdt in dat;

- het college de conclusie van de rekenkamer onderschrijft dat er geen expliciete uitvoering is gegeven aan het raadsbesluit van 28 november 2016 maar dat daar indirect in het kader van de herfinanciering van Sportstad wel gevolg aan is gegeven.
- ten aanzien van de aanbevelingen die de rekenkamer doet het college graag de suggestie geeft de verbeteringen in de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad de komende jaren te koppelen aan de discussie rond het exploitatietekort van het Gemeentelijke Sportcentrum BV en het gemeentelijke sportcentrum in 2026 en de positie van de holding Sportstad Heerenveen BV daarin.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie Heerenveen

Emina Lukovac, extern lid RKC